

BAĞLAMA METODU

(Uzun Sap)

VE

TÜRK HALK MÜZİĞİ NAZARİYATI

Bülent Kılıçaslan

YAYIN NU: 1587
KÜLTÜR SERİSİ: 905

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NUMARASI: 16267

ISBN: 978-605-155-755-7

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®

İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Notalar: Mert Erağan

Dizgi-Tertip: Ötüken

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: İMAK OFSET BASIM YAYIN SAN. VE TIC. LTD. ŞTİ.
Sertifika Numarası: 45523 Tel: (0212) 444 62 18

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir.
Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

BÜLENT KILIÇASLAN; İktisat, mühendislik ve sosyoloji okudu. İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Yönetimi Bölümü'nde Yüksek Lisans eğitimini tamamladı. Müzik Eğitimi Arif Sağ Müzik okulunda tamamladı. Erol Parlak ve Mehmet Erenler' den bağlama dersleri aldı.1996 yılından bu yana bağlama eğitmenliği ve koro şefliği yapmaktadır. Çeşitli kurumlarda 1996 yılından bu yana birçok THM korosu kurdu ve çalıştırdı. Sayısız sanat organizasyonunda "Sanat Yönetmenliği" yaptı. Bakırköy Halk Eğitim Merkezinde "Uygulamalı Tiyatro" alanında eğitimini tamamladı ve sertifikasını aldı. Tiyatro oyunlarına müzikler yaptı. 2010 yılında (BAKSA) Bakırköy Sanat Tiyatrosunu kurdu. Aşık Veysel Müzikali, Pir Sultan Abdal Müzikali gibi oyunlarda hem yazar, hem oyuncu olarak yer aldı. Müzikal tiyatro alanında sahne çalışmaları devam etmektedir. Onlarca tiyatro eseri kaleme aldı. Yetişkin oyunları yanı sıra çocuk oyunları da yazıp yönetti. Kendi söz ve müziklerinde oluşan bestelerinin yanı sıra, Nesimi, Pir Sultan Abdal, Harabi halk şairlerinin eserlerinden oluşan iki albüm çalışması vardır. Müzik ve tiyatro alanında yönetmenlik, eğitmenlik ve sahne çalışmalarını sürdürmektedir.

Müzik Albümleri

Divane (2018)

Harabi (2020)

Kitaplar

Türk Halk Müziği Solfej (2008)

Türk Halk Müziği Solfej1 (2018)

Bağlama Metodu (2018)

Tiyatro oyunları

Mevlana

Hacı Bektaş Veli

Şems

Âşık Veysel

Pir Sultan Abdal

Yunus Emre

Arayış

Yasak Çeşme

Araf

Çocuk oyunları

Sütl Dünyası

Sihirli Kütüphane

Doğa Savaşçıları

Cesur Balıklar

Son Ağaç

Sporcular ve Obezler

Gökkuşluğu Perisi

İÇİNDEKİLER

Önsöz	11
-------------	----

1. AŞAMA

Metod İçerisindeki Örnek Tezene Kalıpları	17
Egzersizler	18-25
Pozisyon Kalıpları	26

2. AŞAMA

DİZİLERE VE POZİSYONLARA GÖRE ESERLER

Gitme Turnam	29
Çiğdem Der ki	30
Ötmede Guguk	31
Temir Ağa	32
Kıyılı Halayı	33
Uzun İnce Bir Yoldayım	34
Adalardan Çıktım Yayan Bebek	35
Bebeğin Beşiği Çamdan	36
Şu Dağlarda Kar Olsaydım	37
Ellik	38
Su Sızıyor	39
Yeşil Ördek Gibi Daldım Göllere	40
Entarisi Mor İmiş	41
Mihriban	42
Kütahya'nın Pınarları Akışır	43
Sarı Saçlım Mavi Gözlüm Neredesin Sen	44
Zalim	45
Bahçede Yeşil Çınar	46
Ba Buba	47
Beyaz Giyme Toz Olur	48
Molla	49
Mektebin Bacaları	50
Merdo	51
Ben Senu Sevdiğümi Dünyalara Bildurdum	52
Tılıfındır Hastahane	53
Memberi	54
Mendilimin Yeşili	55
Hangi Bağın Bağbanısan Gülüsen	56
Kendine İyi Bak	57
Turnam Gidersen Mardin'e	58
Bu Sevda	60
Yiğidim Aslanım	62
Koyverdın Gittin	63
İzmir'in Kavakları	64
Dağlara çen düşende	65
Kaytağı	66
Gönül Gel Seninle Muhabbet Edelim	67
Dost Bağının Meyveleri Erişti	68
Seherde Bir Bağa Girdim	69
Akarsular Düşer Bir Gün Engine	70

Çoş Havası (2. Pozisyon)	72
Beri Gel Beri Gel	74
Karam	75
Yıldız Akşamdan Doğar (3. Pozisyon)	76
Hüseyini Gezinti	77
Mürvete Geldim	78
Giresun Karşılması	79
Başına Bağlamışlar Astar	81
Yağmur Yağar (Zeybek)	82
Harmandalı Zeybeği (Zeybek Tavrı)	84
Eskişehir Zeybeği	85
Yörük Ali (Zeybek)	86

3. AŞAMA USÜLLERE GÖRE

Mavilim	89
Köşküm Var Deryaya Karşı	90
Felek Çakmağını Üstüme Çaktı	92
Yüzünü Sevdiğim Seyran'a Çıkmış	93
Çiçekli Yaz Bahar Gelse	94
Baharın Gülşen Çağında	95
Gurbette Ömrüm Gececek	96
Aldırma Gönül	97
Asker Oldum	98
Barış Güvercini	99
Beni Hor Görme	100
Şifa İstemem Balından	101
Ne Ağlarsın	102
Aşk Davası	103
Oy Asiye	104
Dideban Üstüneyim	106
Kağızmana İsmarladım	107
Dokunma Keyfine Yalan Dünyanın	108
Kime Kin Ettin De Giydin Alları	110
Boztepe'nin Başında	111
Bana Kara Diyen Dilber	112
Bu Gün Ben Bir Güzel Gördüm	113
Gelmez Yola Gidiyorum	114
Sallanıp Köyden Gelenim	115
Al Tavandan Belleri	116
Kahveyi Kavururlar	117
Hanaylar Yapturdım	118
Ettiler Dost Nazarından	119
Melülleme Deli Gönül	120
Seher Yeli Nazlı Yâre	122
Yemen Türküsü	124
Fincanın Etrafı Yeşil	125
Başı Pare Pare Dumanlı Dağlar	126
Havada Kar Sesi Var	127
Bugün Ayın Üçüdür	128
Kırvem	129
Seher Yıldızı	130
Ben Nasıl Gülem Oy	131
Bilmem Bilmem Nereden	132

Yunus Emre (İlahi)	133
Zeynep Bu Güzellik Var mı Soyunda.....	134
Kına Havası	135
İstanbul'dan Kayık Gelir	136
Bar Havası Bayburdun İnce Yolu	137
Emmimin Kızı	138
Yalan Dünya	139
Ekin Kavrama Havası	140

4. AŞAMA

İLERİ DÜZEYDE TÜRKÜ ÖRNEKLERİ

Serenler Zeybeği.....	143
Ah Bir Ataş Ver	144
Evlerinin Önü Mersin.....	146
Menevşe Koymuşlar Gülün Adını.....	150
Çökertme.....	154
Pancar Pezik.....	156
Kaytağı	158
Kesik Çayır	162

ÖNSÖZ

TÜRK HALK MÜZİĞİ, kulaktan kulağa, geçmişten günümüze, özellikle bağlama eşliğinde aktararak varlığını sürdürmüştür. Bu aktarım sürecinde bağlama, halk müziğinin en önemli icra aracı olmuş, geçmişten günümüze kadar çoğunlukla usta çırak ilişkisi içerisinde öğretilmiştir. Günümüzün yaşam koşulları bu aktarım şeklini değiştirmiş, artık geniş kitlelerin bağlamaya ilgisi arttığından, bağlama eğitiminin metoda ve standartlara bağlanması kaçınılmaz olmuştur. Bu alan ile ilgili değerli üstatlar çalışmalar ve metot denemeleri yapmışlardır. Konservatuarların ve bağlama kurslarının açılması bağlama eğitiminin metot içerisinde öğretilmesini gerekli kılmıştır.

Bu gereklilik fikrinden yola çıkarak 25 yıllık bağlama ve koro öğretmenliği birikimimi ve bu birikimden edindiğim tecrübeyi uzun sap bağlama metoduna dönüştürdüm. Bu eser, bağlama öğretmenlerinin işini kolaylaştıran, başlangıçtan ileri seviyeye uzun sap bağlama öğrenmek isteyen öğrencilerin de yararlanabilecekleri başlangıçtan, ileri seviyeye metodolojik bir kaynak olarak önerilebilir.

Bu kitapta; uzun sap bağlama eğitimi basitten başlayıp zora doğru, bir sıra halinde verilmiştir. İlk bölümlerde parmak alıştırmaları ilgili örnekler, bağlama eğitimi sürecinde bilinmesi gereken kavramlar ve işaretler, ikinci bölümde ise bağlamada en çok kullanılan pozisyonlar, türkü dizileri, türkü örnekleriyle yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise; ana usuller, birleşik usuller, karma usuller birbiri ardına sıralanmıştır. Bu sıralama, öğrencinin konuyu çabuk kavrayabileceği bir düzen içinde verilmiştir. Kitabın son bölümü ise, zorluk derecesi biraz yüksek olan değişik usul ve makamlardan oluşan eserleri içermektedir.

Kültürümüze ve Halk Müziği'mize faydalı olması dileğiyle

Bülent Kılıçaslan

1. AŞAMA

Birinci aşamada, bağlama üzerinde doğru parmak kullanımı, bileğin bağlama sapı boyunca doğru bilek açısı ile hareket etmesini sağlayacak egzersizler verilmiştir.

Amaçlanan; parmakların perdelere doğru basılmasını ve güçlendirilmesini sağlamaktır.

Farklı tezene kalıplarının öğrenilmesi, tezene vuruşlarını doğru bilek hareketi ile yapılmasını kolaylaştırmak ve bu alışkanlığı edinmektir.

Metot boyunca göreceğimiz işaret ve sembolleri kavramamızı sağlamak, metot boyunca göreceğimiz usul ve dizilerin anlaşılmasını kolaylaştırmaktır. Bu aşama mutlaka bilinçli ve sistematik bir şekilde öğrenildikten sonra bir sonraki aşamaya geçilmelidir.

METOD İÇERİSİNDEKİ ÖRNEK TEZENE KALIPLARI

♯ Tekli ok, Üstten vuruş: tezene yukarıdan aşağıya doğru tek tele vurulur

↑ Tekli ok, Alttan vuruş: tezene aşağıdan yukarıya doğru tek tele vurulur

↓↑ Kesik ok, tele değmeden geçen tezene vuruşu

v = Parmak vurarak
ses çıkarma

^ = Parmak çekerek
ses çıkarma

~ = Bağ işareti, parmak basarak
ses çıkarma

0 0 1 1 1 1 2 4 0 0 1 1 1 1 2 4 0 1 1 3 0 0 1 3 0 1 3 4 0 4 0 1

Parmak numaraları

- 0: boş tel
- 1: İşaret parmağı
- 2: Orta parmak
- 3: Yüzük parmak
- 4: Serçe parmak
- 5: Baş parmak

Tel numaraları:

- 1. Tel alt tel (la)
- 2. Tel orta tel (re)
- 3. Tel üst tel (sol)

EGZERSİZLER

1. Egzersiz

3 üst tel

1 2 | 1 2 | 1 2 | 1 2 | 1 4 | 1 4 | 1 4 | 1 4 | 2 4 | 2 4 | 2 4 | 2 4 | 3 4 | 3 4 | 3 4 | 3 4

2=Orta tel

2. Egzersiz

1 2 | 1 2 | 1 2 | 1 2 | 1 4 | 1 4 | 1 4 | 1 4 | 2 4 | 2 4 | 2 4 | 2 4 | 3 4 | 3 4 | 3 4 | 3 4

1=Alt tel

3. Egzersiz

1 2 | 1 2 | 1 2 | 1 2 | 1 4 | 1 4 | 1 4 | 1 4 | 2 4 | 2 4 | 2 4 | 2 4 | 3 4 | 3 4 | 3 4 | 3 4

3= Üst tel

4. Egzersiz

5 4 | 5 4 | 5 4 | 5 4 | 5 4 | 5 4 | 5 4 | 5 4 | 5 4 | 5 4 | 5 4 | 5 4 | 5 4 | 5 4 | 5 4 | 5 4

+ = Bu işaretin bulunduğu parmak perdede sabit kalacak

v = Bu işaretin bulunduğu perdeye belirtilen parmak ile çarpılacaktır. Çarpma hareketiyle sesin çıkması gerekmektedir

EGZERSİZLER

3=Üst tel

5. Egzersiz

1 2 | 1 2 | 1 2 | 1 2 | 1 3 | 1 3 | 1 3 | 1 3 | 1 4 | 1 4 | 1 4 | 1 4 | 3 4 | 3 4 | 3 4 | 3 4

2=Orta tel

6. Egzersiz

1 2 | 1 2 | 1 2 | 1 2 | 1 3 | 1 3 | 1 3 | 1 3 | 1 4 | 1 4 | 1 4 | 1 4 | 3 4 | 3 4 | 3 4 | 3 4

1=Alt tel

7. Egzersiz

1 2 | 1 2 | 1 2 | 1 2 | 1 3 | 1 3 | 1 3 | 1 3 | 1 4 | 1 4 | 1 4 | 1 4 | 3 4 | 3 4 | 3 4 | 3 4

1=Alt tel

8. Egzersiz

1 4 | 2 4 | 1 4 | 3 4 | 1 4 | 2 4 | 1 4 | 3 4 | 1 4 | 2 4 | 1 4 | 3 4 | 1 4 | 2 4 | 1 4 | 3 4

2. AŞAMA

Dizilere ve Pozisyonlara
Göre
Eserler

GİTME TURNAM

Pozisyon: 1A

Dizisi: Yahyalı Kerem

Usül: 2 zamanlı ana usül

Tsm: Nim Sofyan

Arıza sesler: si bemol 2, fa diyez 3

Yöre: Anonim

3 3 1 1 2 1 3 1 3 1 3 3 1 1 3 1 3 1 2 0 2 2 1 1 3 1 2 1 0 0 2 2 2 2 2 2 5 5 5 5

2 2 1 2 4 1 2 1 2 1 3 3 1 1 2 1 3 1 3 1 3 3 1 1 3

git me tur nam bi zim el den gön gel al la hın se ver sen ay rı lık ö

1 3 1 2 0 2 2 1 1 3 1 2 1 0 0 2 2 2 2 2 3 3 3 1 2

lüm den be ter dön gel al la hın se ver sen git me tur nam

1 3 1 3 1 3 3 1 1 3 1 3 1 2 1 2 2 1 1 3 1 2 1 0 0 2 2 2 2 2

vu ra cak lar ka na dı nı kı ra cak lar se ni yar sız ko ya cak lar

Gitme turnam bizim elden
Dön gel Allah'ın seversen
Ayrılık ölümden beter
Dön gel Allah'ın seversen

Gitme turnam vuracaklar
Kana dını kıracaklar
Seni yarsız koyacaklar

İkrar verdim dönülür mü
Kalbim hain görülür mü
Yarsız devran sürülür mü
Dön gel Allah'ın seversen

AÇIKLAMA

1 Pozisyon A: Yahyalı Kerem Dizisi Ayağı: çıkıcı Sİ bemol 2, FA diyez 3, incileri ise Sİ bemol ve FA NATÜREL olarak icra edilir.

3. AŞAMA

USÜLLERE GÖRE

1-Ana Usüller

•

2-Birleşik Usüller

•

3-Karma Usüller

MAVİLİM

Pozisyon: 1 A

Dizisi: Yahyalı Kerem

Usül: 2 zamanlı ana usül

Tsm: Nim Sofyan

Arıza sesler: Si bemol 2, fa diyez 3

Yöre: Kırıkkale/ Keskin

Kaynak: Hacı Taşan

1 3 3 3 3 3 3 3 1 3 3 3 3 3 3 3 1 1 3 1 3 1 2 1 1 1 1 3 1 1 1 0 2 2 5 5

0 2 1 2 3 1 2 1 1 1 1 3 1 1 1 0 2 2 5 5 1 1 1 1 1 1 1 1 1 4 2 4 1

ma vi lim ma vi şe lim ma vi lim

1 1 1 1 1 1 3 1 3 1 2 1 1 1 1 3 1 1 1 0 2 2 5 5 0 2 1 2 3 1 2 1

ma vi şe lim ten ha da bu lu şa lım ma vi lim ten ha da

1 1 1 3 1 1 1 0 2 2 5 5 1 1 1 1 1 1 1 1 4 2 4 1 1 1 1 1 1 1

bu lu şa lım ma vi lim kur ba nol du ğum al lah kur ban ol du gum al lah

1 3 1 3 1 2 1 1 1 3 1 2 1 1 0 2 2 5 5 0 2 1 2 3 1 2 1 1 1 3 1 2 1

tez gön der ka vu şa lım ma vi lim tez gön der ka vu şa lım ma

0 0 2 2 5 5

ma vi lim

Mavilim mavişelim
Tenhada buluşalım mavilim
Kurban olduğum Allah
Tez gönder kavuşalım mavilim

Mavilim herg ediyor
Herg'ini terk ediyor mavilim
Herg'in başını yesin
Yarım elden gidiyor mavilim

Mavilim kalk gidelim
Feneri yak gidelim mavilim
Bizimle gelen olmaz
Sılayı terk edelim mavilim

